

(NE)DISKRIMINĀCIJAS BIĻETENS 2026. gada janvāris

Lai veicinātu iekļaujošu un cienpilnu attieksmi darba vidē, Labklājības ministrija sadarbībā ar nodibinājumu “Ventspils Augsto tehnoloģiju parks” ir izstrādājusi [metodisko materiālu “Iekļaujoša darba vide un diskriminācijas novēršana: prakse, principi un risinājumi”](#) un 2026. gadā uzsāk mācību semināru “Cieņas kods” īstenošanu visos Latvijas reģionos. Izstrādātais materiāls galvenokārt paredzēts mikro, mazo un vidējo uzņēmumu, kā arī biedrību un nodibinājumu vadītājiem un darbiniekiem, kuri vēlas uzlabot savas organizācijas darba kultūru un vidi. Metodiskais materiāls pieejams [šeit](#). Mācību programma uzņēmējiem “Cieņas kods” papildina metodisko materiālu. Visa mācību struktūra, aktivitātes un saturs veidots, lai nodrošinātu mērķtiecīgu, praktisku, interaktīvu un uz pieredzi balstītu mācību procesu. Lai saņemtu detalizētu informāciju par semināru norisi un pieteikšanās kārtību, kā arī vides un satura piekļūstamību, aizpildāms pieteikums [šeit](#).

Valdības apstiprinātās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos paredz personām ar invaliditāti ieviest [jaunu atbalsta pasākumu – darba izmēģinājumu](#). Tā ietvaros bezdarbniekiem ar invaliditāti būs iespēja pārliecināties par savu zināšanu, spēju un veselības stāvokļa iespējamu atbilstību darbam izvēlētajā profesijā pie darba devēja, nedibinot darba tiesiskās attiecības, bet saņemot stipendiju. Daļība darba izmēģinājumos personai ar invaliditāti nodrošinās iespēju gūt praktisku darba pieredzi un iepazīt darba vidi reālos apstākļos darba vadītāja vadībā. Savukārt, pārliecinoties par potenciāla darbinieka spējām un atbilstību vakantai amata vietai, veiksmīga darba izmēģinājuma gadījumā darba devējs varēs piedāvāt pastāvīgu darbu ar darba līguma noslēgšanu.

Tiesībsarga birojs ziņo, ka pagājušajā gadā būtiski pieaudzis [birojā pieņemto sūdzību skaits par vides nepieklūstamību cilvēkiem ar invaliditāti](#). Birojā vērš uzmanību uz to, ka par ES struktūrfondu līdzekļiem īstenotie projekti ne vienmēr īstenoti tā, lai būtu piekļūstami visiem. Centrālās finanšu un līgumu aģentūras vadošā eksperte Gundega Fokina apliecina, ka piekļūstamība ir viens no nosacījumiem visos ES finansētajos projektos, un aģentūra uzrauga, lai to ievērotu. Tomēr ir gadījumi, kad dažādu iemeslu dēļ pieļautas atkāpes. Labklājības ministrijas vadošā eksperte nediskriminācijas un iekļaušanas jautājumos Inese Vilcāne portālam “LSM.lv” skaidro, ka jau ilgāku laiku ir spēkā būvnormatīvs par publiskajām ēkām, kurā ir ļoti detalizēti uzskaitīti piekļūstamības principi un prasības. Viņa vērtē, ka kopumā iepriekšējā plānošanas periodā situācija bijusi apmierinoša.

22. janvārī tiesībsardze uz pirmo sanāksmi pulcēja [Invaliditātes lietu konsultatīvo padomi](#), ko veido cilvēku ar invaliditāti organizācijas (NVO) no visiem Latvijas reģioniem. Pirmajā sanāsmē tiesībsardze iepazīstināja ar biroja iepriekš paveikto cilvēku ar invaliditāti tiesību jomā un ar NVO vienojās par prioritātēm un kopīgi paveicamiem uzdevumiem 2026. gadam. [Viens no pirmajiem darbiem](#) – aktīvi meklēt risinājumus, lai vēlēšanu process būtu pieklūstams ikvienam cilvēkam. Tiesībsardze NVO **atsaucību dalībai padomē vērtē kā ļoti lielu**, padomes sastāvā 2026.–2027. gadā iekļautas 37 NVO, kas noteiktajā termiņā bija iesniegušas pieteikumus.

No šī gada 1. janvāra Rīgas pašvaldības [atbalstu ratiņkrēsļa pacēlāja ierīkošanai var saņemt arī kā pabalstu](#). Noteikumi paredz, ka pašvaldības atbalsts vides pielāgošanas pasākumu nodrošināšanai ārpus dzīvojamām telpām var tikt piešķirts pašvaldības pabalsta veidā un persona, kurai piešķirts pabalsts, pati nodrošina vides pielāgošanas pasākumus.

8. janvārī Valsts prezidents [Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī tikās ar organizācijas “Junior Achievement Latvia” Līderu programmas dalībniekiem](#) – jauniešiem, kuri līdzās mācībām apgūst arī spēcīgiem līderiem nepieciešamās plānošanas, vadības, saziņas un citas prasmes. Tikšanās laikā Valsts prezidents uzsvēra, ka no jauniešu projektiem redzams, ka mums ir iedvesmojoši jauni cilvēki, kuri dažādās nozarēs jau tagad paveic lielas lietas. Jauniešu iniciatīvas – no mudināšanas piedalīties pašvaldību vēlēšanās līdz elektroskūtera izstrādei cilvēkiem ar kustību traucējumiem un interaktīvai spēlei bērniem ar runas traucējumiem – apliecina **jauniešu rūpes par līdzcilvēkiem** un kopējo telpu, kurā dzīvojam.

Latvijas Nedzirdīgo savienība Facebook komunikācijā pievērsa uzmanību Latvijas Nacionālā teātra (LNT) izziņotā marta repertuāra [izrādēm, kurām pieejami titri](#). To nodrošināšana notiek ar mobilās lietotnes “Teātru titri” palīdzību. Titri lietotnē ir pieejami tām LNT izrādēm, kurām izrāžu kalendārā ir piezīmes “Titri latviešu valodā lietotnē!” vai “Titri angļu un latviešu valodā lietotnē!”. Šis ir lietotājiem ērts risinājums, ko gan neizmanto visi teātri, kas piedāvā titrus. Lietotnes izmantošanai ir nepieciešams interneta pieslēgums. Lietotne izstrādāta tā, lai titru lasīšana netraucētu apkārtējos. Lai titru lasīšana mobilajā ierīcē būtu ērtāka, LNT lietotājiem pieejams mobilās ierīces turētājs – statīvs, kas ir piestiprināms pie priekšējās sēdvietas. Kopumā lietotnē pieejami titri 13 Latvijas teātru izrādēm; dažos teātros tie pārsvarā tiek nodrošināti angļu valodā. Kā norāda teātri savās tīmekļvietnēs, izrāžu piedāvājums ar titru nodrošinājumu katru sezonu tiek papildināts.

[Latvijas Nacionālais teātris \(LNT\) 14. janvārī uzņēma nozīmīgākās Latvijas senioru organizācijas](#) – Latvijas Pensionāru federāciju, Latvijas senioru kopienu aliansi un Rīgas aktīvo senioru aliansi, lai kopīgi veicinātu kultūras piekļūstamību senioriem. Puses vienojās, ka **kultūras institūciju attieksmes maiņa varētu pozitīvi mainīt arī senioru kultūras līdzdalības paradumus.**

Latvijas Kultūras akadēmijas veiktais pētījums “Kultūras aktivitātes barometrs 2024” liecina, ka kultūras pasākumu apmeklējuma regularitāte senioru vidū ir būtiski zemāka nekā citās vecuma grupās. 42% no aptaujātajiem senioriem atzinuši, ka pēdējo 12 mēnešu laikā nav apmeklējuši nevienu kultūras pasākumu. Vienlaicīgi pētījuma autori uzsvēruši, ka kultūras pasākumu apmeklējums palīdz uzlabot senioru ikdienu, veselību, noskaņojumu, mazināt vientulības sajūtu un rada iespējas dzīvot sociāli aktīvu dzīvi.

LNT pārstāvji kā faktoros un pasākumus, kas veicinātu senioru biežāku teātra apmeklējumu, nosauca izrāžu kvalitāti, atlaides nelielu senioru grupu apmeklējumam, biļešu rezervācijas iespēju un ērtus izrāžu laikus ar atbilstīgām atlaidēm senioriem.

27. janvārī lidostā “Rīga” tika atklāta [Latvijas parasporta vēsturei veltīta izstāde](#) "Latvijas Paralimpiskajai komitejai – 30". Izstāde stāsta par paraolimpiskās kustības rašanos un attīstību Latvijā, ļaujot izsekot **parasporta ceļam no 1980. gada līdz 2025. gada izskaņai.** Stāsts veidots četrās desmitgadēs, izceļot nozīmīgākos vēsturiskos mirkļus, personības un sporta notikumus. Izstādi iespējams iepazīt lidostā “Rīga” pēc drošības kontroles izešanas, dodoties uz C sektora izlidošanas vārtiem.

Valmieras Integrētajā bibliotēkā turpinās [nodarbību cikls senioriem “Digitālie rīki ikdienas lietošanai”](#), kurā notiek praktiskas mācības par e-veselību un e-receptēm, eVeselībasPunkts.lv, rindapiearsta.lv, Latvija.lv, VID EDS, e-paraksts, eCSDD, 3td e-grāmatām, Google Maps un sabiedriskā transporta aplikācijām u. c. Nodarbības notiek jau vairākus gadus, **pēdējā gada laikā interese par tām ir pieaugusi**, tādēļ tās tiek rīkotas ik mēnesi vai biežāk, ik reiz izvēloties auditorijas interesei atbilstošas tēmas.

26. janvārī Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību komitejas deputāti ar ekspertiem apsprieda [pētījumu, kurā sniegts papildu ietekmes novērtējums par horizontālās vienlīdzīgas attieksmes direktīvas priekšlikumu.](#)

Eksperti uzsvēra, ka lielākas iekļaušanas un aizsardzības mērķus nevar garantēt ar ES valdību individuālu rīcību. Viņi norādīja, ka direktīvas priekšlikums atbilst attiecīgajam ANO regulējumam un ir saskaņā ar ES vērtībām un Pamattiesību hartu. Viņi arī uzsvēra ierobežotās ekonomiskās izmaksas, kas paredzētas direktīvas īstenošanai, salīdzinot ar ļoti augstajiem paredzamajiem

sociālekonomiskajiem ieguvumiem: īstenošanas izmaksas tiek lēstas 329 miljonu eiro apmērā piecu gadu laikā, savukārt ieguvumi, domājams, tajā pašā periodā sasniegs 1,23 miljardus eiro. Dažādu politisko grupu **deputāti uzsvēra nepieciešamību virzīties uz priekšu ar direktīvu**, uzsverot, ka pētījums skaidri parāda ierosināto pasākumu ievērojamos sociālos un ekonomiskos ieguvumus.

Eiropas Komisijas izsludinātā pieteikšanās [2026. gada Eiropas iekļaušanas un dažādības galvaspilsētu balvai](#) **noslēdzās 30. janvārī**. Februārī pilsētu pieteikumus vērtēs eksperti un martā – Eiropas žūrija. Balvas tiks pasniegtas 2026. gada 21. aprīlī Briselē.

Konkurss, kas tika iedibināts 2022. gadā, ir iespēja ES pilsētām, ciematiem vai reģioniem izcelt politikas nostādnes un iniciatīvas, kas rada daudzveidīgāku un iekļaujošāku vidi. Balva tiek piešķirta divās galvenajās kategorijās: vietējās pašvaldības ar vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju un vietējās pašvaldības ar mazāk nekā 50 000 iedzīvotāju. 2026. gadā vietējās pašvaldības tiks apbalvotas arī īpašā kategorijā: iekļaujošs darba tirgus visiem.

Janvārī publicēti [Eiobarometra aptaujas “Antisemītisma uztvere”](#) rezultāti. Arvien vairāk eiropiešu (55 % salīdzinājumā ar 50 % 2018. gadā) **uzskata antisemītismu par problēmu savā valstī**. Arī Latvijā šis rādītājs ir kļuvis lielāks, sasniedzot 19 % (2018. gadā – 14 %). 47 % eiropiešu (2018. gadā – 36 %) uzskata, ka antisemītisms viņu valstī pēdējo piecu gadu laikā ir pieaudzis; Latvijā tā uzskata 15 %. No situācijām, kurās izpaužas antisemītisms, ES visbiežāk tiek minēts naidīgums sabiedriskās vietās (62 %), bet Latvijā – antisemītisms internetā, tostarp sociālajos medijos (24 %).